

Camí ral de Manresa a Barcelona

Vacarisses

Ubicació

Comarca:	Vallès Occidental
Lloc/Adreça:	L'Obac, al sector nord-est del terme
Emplaçament	Accés pel km. 9 de la ctra BV-1221, a la Barata, on comença el camí ral, en direcció oest.

Coordenades:

Latitud:	41.64225
Longitud:	1.96587
UTM Est (X):	413877
UTM Nord (Y):	4610573

Classificació

Número de fitxa	08291 - 43
Àmbit:	Patrimoni immoble
Tipologia	Obra civil
Estil / època:	Medieval Modern Contemporani
Segle	XIII-XIX
Estat de conservació	Bo
Protecció	Legal
Observacions protecció:	Normativa del Parc Natural de Sant Llorenç del Munt i Serra de l'Obac
Accés	Fàcil
Ús actual:	Lúdic
Titularitat	Pública
Titular:	Diputació de Barcelona. Àrea d'Espais Naturals
Fitxes associades:	
Bandoler Capablanca	
Paller de Tot l'Any	
Autoria de la fitxa	Jordi Piñero Subirana

Descripció

L'antic camí ral de Manresa a Barcelona té un tram, força curt, que discorre per l'extrem nord-est del terme de Vacarisses, a la zona de l'Obac. El camí ral venia des de Barcelona per Sant Andreu, Barberà i Terrassa. Des de Matadepera el camí es pot seguir començant per l'antic hostal de la Barata (al km 9 de la carretera BV-1221). Entra al terme de Vacarisses pel Collet Estret i ressegueix la carena amb aquest mateix nom, tot passant als peus de l'impressionant massís de Castellsapera. Continua en direcció oest passant molt a prop de la Roca Salvatge i del Paller de Tot l'any. Aquí el camí surt ja del terme de Vacarisses i continua, en terme de Rellinars, per la Carena del Camí Ral. Després continua cap a Coll de Daví, Hostalets de Daví, l'hostal de Sant Jaume de Vallhonesta, el Pont de Vilomara i Manresa.

En la part de Vacarisses el camí ral transcorre per la part més esquerra de la serra de l'Obac, enmig de boscos i paratges d'una gran bellesa i amb vistes espectaculars. Si bé quan s'acosta a l'hostal de la Barata, en terreny més pla, el camí s'eixampla, en el seu recorregut per la serra de l'Obac és en general un corriol estret, un camí de bast que no era apte per als carruatges. En alguns punts es conserven restes d'empedrat, tot i que en mal estat. També hi ha molts indrets en què el camí és reforçat als marges amb murs de contenció, mentre que en altres punts el camí ha estat excavat a la roca.

L'itinerari del camí ral no està senyalitzat com a tal. En alguns trams, però, coincideix amb la senyalització de senders locals, i en tot el tram a l'oest de Castellsapera coincideix amb el GR 5, que prové del Coll de les Tres Creus i de Coll d'Estenalles. També hi ha alguns pals del parc natural que indiquen alguns cruïlles estratègiques del Camí Ral.

Observacions:

Situat en zona del Parc Natural de Sant Llorenç del Munt i Serra de l'Obac

Història

En època romana el camí de la pla de Bages cap a Barcelona passava per la vall del Llobregat. Al segle XIII es construí el Pont de Vilomara i el camí ral adoptà un nou traçat, més recte, que probablement ja s'utilitzava també des d'antic, pel massís de l'Obac. Del camí ral ja se'n té constància documental en un privilegi del rei Jaume I de l'any 1228, i va estar en ús fins el segle XIX. Però el 1804 es construí una carretera que enllaçava Manresa amb la carretera reial de Madrid a Barcelona (actual Nacional II) i l'antic camí ral s'anà abandonant progressivament. El cop final va ser l'entrada en funcionament, a mitjan segle XIX, de la línia de ferrocarril de Terrassa a Manresa. Malgrat la condició de camí reial era un camí de bast que no permetia el trànsit de carruatges, i travessava el massís de la serra de l'Obac, un territori despoblat i salvatge, fet que va afavorir l'acció dels bandolers, dels quals se'n conserven nombroses notícies històriques i llegendes. El bandoler per excel·lència d'aquesta zona fou el Capablanca. La seva existència no ha estat provada documentalment però els historiadors creuen que es tracta d'un personatge real, tot i que les seves històries estan revestides amb elements de conte i de mitologia popular. Els punts on solia fer els seus atracaments eren el coll Estret i el coll de Daví, i per escapar-se dels seus perseguidors es despenjava per una llarga esquadra al cingle del Paller de Tot l'Any fins la seva cova, situada en un indret indeterminat d'aquesta zona.

Al seu pas per Vacarisses el camí ral tenia un trencall que passava pel Caus d'En Guitart i que anava de Terrassa a Rellinars creuant el terme de Vacarisses. També hi havia camins secundaris que comunicaven amb Vacarisses pel camí de la casa vella de l'Obac.

Bibliografia

FERRANDO, Antoni (1983). Sant Llorenç del Munt i Serra de l'Obac. Sabadell

FERRANDO, Antoni (1988). Cròniques bandoleres de Sant Llorenç del Munt. El Camí ral de Barcelona a Manresa. Publicacions de l'Abadia de Montserrat.

FERRANDO, Antoni (2002). Les sendes dels bandolers (Sant Llorenç del Munt – Serra de l'Obac). Publicacions de l'Abadia de Montserrat, Barcelona

FLOTATS, Antoni (1979). Vacarisses, assaig històric d'un poble, p. 70

FLOTATS, Antoni (1994). Miscel·lània vacarissenca. Ajuntament de Vacarisses, p. 83

FLOTATS, Núria; PIÑERO, Jordi (2005). "Un tresor de Viladordis. Hostals i camins a Viladordis", a Festa Major Viladordis, p. 23-27

ROSSELL, Amadeu (1994). El camí ral de Manresa a Barcelona. Sabadell, Imprensa.

